

EURÓPSKA URBÁNNÁ INICIATÍVA

Slovenské kontaktné miesto pre Európsku urbánnu iniciatívu ▪ Zdroj informácií: www.urban-initiative.eu

V čase rýchlej urbanizácie čelí Európa viacerým náročným urbánnym výzvam, ako napríklad vzostup digitalizácie, zdravotnícka kríza, spoločenské nerovnosti, zmena klímy a mnohé iné. Aby mestá dokázali čeliť aj týmto výzvam, je potrebné, aby sa transformovali a rozvíjali svoj kreatívny a inovačný potenciál. Európska urbánná iniciatíva (EUI) podporuje mestá všetkých veľkostí inovatívnymi aktivitami a budovaním kapacít a znalostí. Zároveň rozvíja politiky a komunikáciu o udržateľnom rozvoji miest.

Európska urbánná iniciatíva má na roky 2021 – 2027 k dispozícii rozpočet vo výške 450 miliónov eur. Cieľom je vytvárať a ponúkať príležitosti na realizáciu odvážnych urbánnych stratégií. Podporované projekty testujú nové riešenia, techniky, modely plánovania, budovanie kapacít a zdieľanie znalostí v oblasti udržateľného rozvoja miest. EÚ má silný záväzok posilniť urbánnu dimenziu v politikách EÚ a mestá majú byť zapojené do navrhovania a implementácie politických reakcií na miestne výzvy.

Európska urbánná iniciatíva úzko spolupracuje s programom URBACT IV. Zoskupuje pod jednu strechu aktivity predchádzajúcich „Urban Innovative Actions“ a „Urban Development Network“ a zároveň podporuje Urbánnu agendu pre EÚ. Európska urbánná iniciatíva realizuje aktivity v troch oblastiach:

- **Inovatívne aktivity** – umožňujú mestám, aby fungovali ako testovacie zariadenia pre inovatívne nápady a prenášali ich do iných miest. V tejto oblasti podporuje mestá s 80 % priamym spolufinancovaním až do výšky 5 miliónov eur.
- **Budovanie kapacít** – posilňuje kapacity miest pre navrhovanie stratégií, politik a postupov udržateľného rozvoja miest prostredníctvom integrovaného prístupu a participácie.
- **Budovanie znalostí a komunikácia** – poskytuje mestám znalostné prostredie s cieľom zabezpečiť ľahší prístup k znalostiam a zdieľa know-how o udržateľnom rozvoji miest.

INOVATÍVNE AKTIVITY

Inovatívne aktivity (EUI – IA) ponúkajú mestám možnosť riskovať a experimentovať s najinovatívnejšími a najkreatívnejšími riešeniami. Hlavným cieľom EUI – IA je poskytnúť mestám a mestským oblastiam v celej Európskej únii zdroje na testovanie inovatívnych riešení mestských výziev. Mestá majú možnosť si vyskúšať, ako tieto riešenia fungujú v praxi a aké sú reakcie v komplexnom skutočnom živote. Následne môžu byť tieto riešenia prenesené aj do miest z ďalších krajín EÚ. Príjemcami podpory sú mestá s viac ako 50 000 obyvateľmi alebo zoskupenia miest s celkovým počtom obyvateľov aspoň 50 000 a nachádzajú sa v jednom z 27 členských štátov EÚ. Keďže sú mestské výzvy zložité a komplexné, je nevyhnutné zapojenie všetkých kľúčových zainteresovaných subjektov do návrhu a implementácie efektívnych a inovatívnych riešení. EUI – IA podporuje projekty, ktoré sú inovatívne, integrované, prenosné, škálovateľné, merateľné, participatívne a pripravené na implementáciu a prevádzku.

BUDOVANIE KAPACÍT

Cieľom komponentu budovania kapacít je zlepšiť kapacity miest potrebné pri navrhovaní politik, stratégií a postupov udržateľného rozvoja miest s využitím integrovaného a participatívneho prístupu. Tento komponent zahŕňa spoluprácu so sieťami miest

podporovanými programom URBACT IV, ako aj aktivity vzájomného učenia sa. Aktivity v oblasti budovania kapacít sú k dispozícii mestám a riadiacim orgánom, ktoré implementujú stratégie udržateľného mestského rozvoja, inovatívne aktivity, URBACT IV a Urbánnu agendu pre EÚ, ako aj pre mestá, ktoré ešte nie sú aktívne alebo sa zatiaľ nezúčastňujú na predtým uvedených iniciatívach.

V rámci Európskej urbánnej iniciatívy sa realizujú tri typy aktivít – výmena medzi mestami, vzájomné hodnotenie a aktivity zamerané na budovanie kapacít. **Výmeny medzi mestami** prebiehajú formou osobných návštev alebo online medzi prihláseným mestom a jedným alebo dvomi partnerskými mestami. Partnerské mestá zdieľajú pracovné metódy a inovatívne prístupy k špecifickým výzvam (súvisiace s navrhovaním a implementáciou stratégií udržateľného rozvoja), ktoré identifikuje prihlásené mesto.

Prihlášky môžu podávať mestá akejkoľvek veľkosti z členských štátov Európskej únie a v prípade potreby sa na výmene môžu zúčastniť aj ďalšie zainteresované subjekty. **Vzájomné hodnotenie** prebiehajú formou workshopov, kde mestá a príslušné zainteresované subjekty hodnotia mestá s cieľom porovnať stratégie udržateľného mestského rozvoja. Mestá prostredníctvom takéhoto hodnotenia zlepšujú svoje kapacity v oblasti navrhovania a implementácie stratégií a postupov

udržateľného rozvoja. Zapojiť sa môžu mestá akejkoľvek veľkosti, ktoré sú zapojené do implementácie stratégií udržateľného rozvoja miest v súlade s článkom 11 nariadenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde¹. **Aktivity zamerané na budovanie kapacít** zahŕňajú rôzne formáty – workshopy, semináre, ale aj kompiláciu súborov nástrojov o príkladoch dobrej praxe, ktoré môžu mestám pomôcť pri navrhovaní a implementácii stratégií udržateľného rozvoja. EUI bude spolu s kontaktnými bodmi organizovať aj rôzne podujatia špecifické pre jednotlivé krajiny alebo skupiny krajín. Tieto podujatia budú prispôbené špecifickým potrebám a poskytnú rôzne možnosti budovania kapacít. Podujatia zamerané na budovanie kapacít budú pokrývať rôzne témy pre väčší počet účastníkov.

ZNALOSTI A KOMUNIKÁCIA

Kľúčovým prvkom Európskej urbánnej iniciatívy je zdieľanie a využívanie poznatkov o udržateľnom rozvoji miest a sprístupňovanie know-how o mestských záležitostiach. Cieľom je rozvoj znalostnej základne na podporu zlepšovania politiky udržateľného rozvoja miest. Aktivity v tejto oblasti sa týkajú kapitalizácie a tvorby tematických a operačných znalostí, ktoré mestá generujú v širokom spektre programov a iniciatív na úrovni Európskej únie. Platforma znalostí PORTICO zoskupuje všetky znalosti a nástroje, ktoré sú vytvorené prostredníctvom iniciatív a programov EÚ, súvisia s udržateľným rozvojom miest a sú užitočné pre mestá. Platforma sa rozšíri aj o poznatky získané z aktivít programu URBACT IV, ktoré sú zamerané na budovanie kapacít, a z aktivít miest patriacich pod článok 11 nariadenia o ERDF.

Zároveň bude fungovať sieť národných kontaktných miest, ktoré budú fungovať v národných jazykoch. Budú poskytovať podporu tvorcom politik a odborníkom z praxe na miestnej, regionálnej a národnej úrovni a zároveň bude ich úlohou spolupracovať aj s ďalšími stakeholdermi, ktorí môžu využiť podporu a príležitosti, ktoré EUI ponúka. ■

¹ NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde

Podporený projekt OASIS

Foto: <https://www.uia-initiative.eu/en/uia-cities/paris-call3>

Nová Lipská charta

Foto: <https://eukn.eu/>

Podujatie organizované Európskou urbánnou iniciatívou.

Foto: <https://www.urban-initiative.eu/>